

=====
Ref. queixa núm. 041757
=====

(Assumpte: discriminació als alumnes de quart d'ESO en negar-los continuar els seus estudis en valencià).

(V/R.: MS/mv).

Distingit Sr.,

Acusem recepció del seu informe en el qual ens contesta a la queixa de referència, formulada pel Sr. (...).

Com vosté coneix, l'autor de la queixa en el seu escrit inicial substancialment denunciava que els alumnes de 4t curs d'ESO de l'IES de Santa Pola estaven sent discriminats pel fet de negar-los la possibilitat de continuar els seus estudis en línia valenciana tal com feien en el 3r curs.

Sense entrar a valorar la legitimació de l'autor de la queixa, esta va ser admesa a tràmit per la qual cosa vam sol·licitar informe d'eixa Administració educativa.

En la seua comunicació, ens indicaven, entre altres qüestions, el següent:

- Que en el curs 2002-2003, s'inicia la línia de valencià en l'IES de Santa Pola amb la incorporació dels alumnes de 3r d'ESO.
- Que en el curs 2004-2005, s'incorpora el primer cicle d'ESO, i amb això es completa la implantació de la línia de valencià.
- Durant el curs 2004-2005, en 4t d'ESO "pel seu elevat grau de complexitat, hi ha distintes formes d'agrupació. La direcció del centre va triar, desafortunadament, la menys apropiada per a la línia, que és agrupar els alumnes per les assignatures troncales, la qual cosa ha portat a disgregar el grup en triar els alumnes assignatures diferents. Encara que també és cert que si els alumnes hagueren estat agrupats per les assignatures comunes, no hi haguera hagut professorat en condicions d'impartir-les en valencià".
- Amb data 1 d'octubre del 2004, després d'haver informat el director del centre de l'existència de problemes amb la línia de valencià el dia anterior, es va mantenir una reunió amb els pares dels alumnes afectats, en la qual va participar l'inspector de zona, i es va arribar a l'acord de demanar la informació relativa a l'organització del curs, a la plantilla i al procés de petició i nomenament del professorat per al curs 2004-2005.
- Que per al curs 2005-2006, s'adoptaran totes les mesures possibles i es tindrà especial cura en el nomenament del professorat i els agrupaments dels alumnes

siguen els més adients per a possibilitar el millor desenvolupament de la línia de valencià”.

Vam donar trasllat del referit informe a l'autor de la queixa a fi que, si ho considerava oportú, presentara escrit d'al·legacions, com així va fer en el sentit, d'una banda, de ratificar-se en el seu escrit inicial de queixa i, d'una altra, de denunciar el fet que l'informe remés per la Conselleria estiguera redactat en castellà.

Arribats en este punt, resollem la queixa amb les dades que estan en l'expedient.

Entenem que són dos les qüestions que cal estudiar en esta queixa:

- Primer. Un problema de fons, com ara les deficiències en la línia de valencià del 4t curs d'ESO de l'IES Santa Pola.
- Segon. La contestació en castellà d'una queixa iniciada i instruïda en valencià (problema de forma).

Respecte a la primera de les qüestions, de l'informe es desprén que les deficiències denunciades estan en via de solució i així s'ha informat els pares dels alumnes. En este sentit, eixa administració educativa ens comunicava que adoptarà les mesures necessàries perquè no es repetisca el fet anteriorment descrit durant els cursos successius. En conseqüència, donem per conclosa la investigació iniciada, si bé li sol·licitem que mantinga informada esta Institució de la resolució de l'expedient iniciat per a acordar l'arxivament de l'assumpte plantejat per esta queixa.

En segon lloc ens referim al problema de forma, ja que el present expedient de queixa s'inicia, com coneix, com a conseqüència d'un escrit dirigit a esta Institució per l'interessat, el Sr. (...), íntegrament redactat en valencià.

En conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en l'article 11 estableix que “en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en les quals hi haja altres interessats que així ho manifestaren, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot els que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que fóra la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la llengua triada pels interessats”, la petició d'informe que els va ser realitzada, es va fer en la llengua triada per l'interessat, açò és, en valencià.

No obstant això, l'informe remés per vosté es troba redactat íntegrament en llengua castellana.

La Generalitat Valenciana, en compliment del mandat estatutari contingut en l'Estatut d'Autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de Novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat recuperar l'ús social i oficial del valencià.

L'esmentada Llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com llengua històrica i pròpia del nostre poble” i, d'altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dos llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no sols l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant de privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, a través de les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua cooficial amb l'objectiu que esta assolira cotes semblants a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos legítims objectius, reconeguts en les legislacions autonòmica baix l'empara atorgada per la Constitució, no pot no obstant desconéixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució establix el principi d'igualtat, amb interdicció de tot tipus de discriminació, inclosa la discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que establix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la pròpia Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en l'article 4, que “en cap cas es podrà seguir discriminació pel fet d'emprar qualssevol de les dos llengües oficials” de la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels mandats continguts en els preceptes anteriorment mencionats és el dret que assistix qualsevol ciutadà, en les seues relacions amb l'Administració, a triar la llengua en què este desitge que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients, i d'això sorgeix el correlatiu deure de l'Administració a respectar esta elecció i a emprar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haguera estat triat. D'acord amb això, l'article 11, anteriorment mencionat, declara que “en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en les que hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que fóra la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la indicada pels interessats”.

En el present expedient, no obstant això, la remissió d'una part essencial d'un informe en castellà, quan la llengua triada pel ciutadà ha estat el valencià, no s'ajusta a estos mandats legals anteriorment exposats.

Per tot el que antecedeix i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta Institució, he de recordar-li els deures legals que la Constitució i la legislació

vigent li imposa de respectar els drets lingüístics dels administrats, utilitzant en tots els procediments i en qualssevol altres formes de relació amb ells, la llengua (castellana o valenciana) triada pels mateixos.

D'acord amb la normativa citada, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació del Suggestiu que es realitza, o si escau, les raons que estime per a no acceptar-lo.

En transcórrer el termini d'un mes, a què es fa referència en el paràgraf anterior, la present resolució serà inclosa en la pàgina web de la Institució.

Li agraïm per endavant la remissió d'allò que li hem demanat.

Atentament,

Bernardo del Rosal Blasco
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana